

**AFFECTIVE FACTORS TO MEDICATION ADHERENCE
AMONG PATIENTS RECEIVING HIGHLY ACTIVE
ANTIRETROVIRAL THERAPY (HAART)**

SOMCHIT TULATHONG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(COMMUNITY HEALTH NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2004**

**ISBN 974-04-5546-8
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

ปัจจัยที่มีผลต่อการรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอของผู้ป่วยที่รับประทานยาต้านไวรัสเอดส์
(AFFECTIVE FACTORS TO MEDICATION ADHERENCE AMONG PATIENTS
RECEIVING HIGHLY ACTIVE ANTIRETROVIRAL THERAPY (HAART))

สมจิตร คุลาทอง 4436590 RACN / M

พย.ม. (การพยาบาลอนามัยชุมชน)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วันทนา มณีศรีวงศ์กุล, D.N.Sc., ยุกาพิน ศิริโพธิ์งาม D.S.N.,

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์ และแรงสนับสนุนทางสังคม กับการรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอของผู้ป่วยที่รับประทานยาต้านไวรัสเอดส์ และ 2) เพื่อศึกษาอำนาจการทำนายการรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอ โดยปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/โรคเอดส์ และแรงสนับสนุนทางสังคม กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยที่รับประทานยาต้านไวรัสเอดส์ ที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลบาราศนราคร จำนวน 406 ราย ซึ่งถูกเลือกโดยอย่างเฉพาะเจาะจง ตามเกณฑ์ที่กำหนด การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า คะแนนการรับประทานยาต้านไวรัสอย่างสม่ำเสมออยู่ระหว่างร้อยละ 27.5 ถึง ร้อยละ 100 (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ร้อยละ 96.32 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับร้อยละ 8.39) โดยมีผู้ป่วยร้อยละ 79.8 รับประทานยาต้านไวรัสได้อย่างสม่ำเสมอ ($\geq 95\%$) และ ผู้ป่วยร้อยละ 20.2 ใช้น้ำยาต้านไวรัสได้อย่างไม่สม่ำเสมอ ผู้ป่วยที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่า ($p < .01$) ทำงานบ้านหรือไม่ได้ประกอบอาชีพ ($p < .05$) และได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมดีกว่า ($p < .01$) รับประทานยาต้านไวรัสอย่างสม่ำเสมอดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการวิเคราะห์สมการถดถอยพบว่า แรงสนับสนุนทางสังคม รายได้และอายุสามารถร่วมกันทำนายการรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอของผู้ป่วยที่รับประทานยาต้านไวรัสเอดส์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Overall $F_{(3, 395)} = 9.610, p < .001$) ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนจัดโปรแกรมเพื่อติดตามและสนับสนุนให้ผู้ป่วยรับประทานยาต้านไวรัสได้อย่างสม่ำเสมอมากขึ้น โดยควรเพิ่มแรงสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ป่วยรับประทานยาต้านไวรัสเอดส์ให้มากขึ้น

AFFECTIVE FACTORS TO MEDICATION ADHERENCE AMONG PATIENTS RECEIVING HIGHLY ACTIVE ANTIRETROVIRAL THERAPY (HAART).

SOMCHIT TULATHONG 4436590 RACN/M

M.N.S. (COMMUNITY HEALTH NURSING)

THESIS ADVISORS : WANTANA MANEESRIWONGUL, DNSc.; YUPAPIN SIRAPO-NGAM, D.S.N.

ABSTRACT

This study was conducted among patients receiving HAART who attended the Bamrasnaradura Infectious Disease Institute for a follow up visit. The research objectives were: 1) to examine relationships between medication adherence and personal background characteristics, knowledge about HIV/AIDS, and social support among patients receiving HAART, and 2) to examine factors that contribute to the prediction of medication adherence among patients receiving HAART. A sample of 406 subjects was recruited using purposive sampling. Data were collected using a questionnaire.

In this study, medication adherence ranged from 27.5% to 100% with a mean of 96.32% (SD = 8.39%). About 79.8% of the subjects had good medication adherence ($\geq 95\%$), whereas 20.2% had poor medication adherence ($< 95\%$). The results of bivariate analysis revealed that education ($p < .01$) and occupation ($p < .05$) inversely related to medication adherence, but social support was significantly and positively related to medication adherence ($p < .01$). Patients with lower education, household work/unemployment, and better social support had better medication adherence. However in multiple regression analysis, social support, income, and age were significant predictors of medication adherence (Overall $F_{(3, 395)} = 9.610$, $p < .001$).

The findings of this study are useful in planning intervention programs to monitor and increase medication adherence among patients receiving HAART. Social support in terms of emotional, appraisal, information and instrumental support among these patients should be enhanced.

KEY WORDS: KNOWLEDGE / SOCIAL SUPPORT / MEDICATION ADHERENCE / ANTIRETROVIRAL THERAPY / HIV

147 P. ISBN 974-04-5546-8